

Lokale democratische vernieuwing in Gelderland

EEN OVERZICHT VAN GEMEENTELIJKE EXPERIMENTEN

≡ provincie

Gelderland

Beste lezer,

Voor u ligt een overzicht van voorbeelden van Gelderse experimenten die worden of zijn gedaan in het kader van lokale democratische vernieuwing. Dit is de opbrengt van vijf bijeenkomsten, waarin de provincie gemeenteambtenaren uitnodigde om het gesprek aan te gaan. Hier is een inventarisatie gemaakt van vernieuwende projecten of experimenten die binnen gemeenten worden gedaan.

Dit overzicht is bedoeld om te inspireren en verdere kennisdeling tot stand te brengen. Er zijn projecten uit 28 verschillende gemeenten in dit overzicht opgenomen. Daarbij is een indeling gemaakt over zeven verschillende categorieën:

1. Ondersteuning burgerinitiatieven
2. Inrichting van de openbare ruimte
3. Co-creatie in het sociale domein
4. Inzet van sociale media
5. Onderzoek/educatie
6. Burgerinspraak
7. Gemeentelijke organisatie

1. Ondersteuning van burgerinitiatieven

Gemeente	Naam experiment
Apeldoorn	<p>Crowdfundingsplatform voor bewonersinitiatieven In Apeldoorn is een platform opgezet waar initiatieven fondsenwerving kunnen doen via <i>crowdfunding</i> en daarmee hun initiatief kunnen realiseren.</p>
Berg en Dal	<p>Ondersteunen van inwonersinitiatieven Budget en mankracht om mee te denken met inwoners. Voorbeeld: de Toektoek van Berg & Dal. Dit is vrijwillig vervoer in een e-car binnen het dorp Berg en Dal voor mensen die slecht ter been zijn. Dit inwonersinitiatief is gerealiseerd in samenwerking met gemeente Berg en Dal en provincie Gelderland. <i>Meer informatie:</i> https://leefbaarheid.gelderland.nl/initiatievenkaart/803760.aspx?t=vitaal+berg+en+dal</p>
Culemborg	<p>Duurzaamheidsfonds Culemborg Dit gemeentelijke fonds financiert, ondersteunt en verbindt duurzame initiatieven uit de stad.</p>
Culemborg	<p>Initiatievenloket (2015 – heden) Ondersteuning voor bewonersinitiatieven. Medewerkers van de gemeente denken mee, verbinden initiatiefnemers en adviseren over de gemeentelijke regelgeving. <i>Meer informatie:</i> www.ikhebeenideevoorculemborg.nl</p>
Culemborg	<p>Buurtpanel Het buurtpanel bestaat uit een onafhankelijke groep bewoners uit alle delen van Culemborg. Ze stelt geld beschikbaar voor initiatieven die de leefbaarheid van de wijk verhogen. Jaarlijks ontvangt het daarvoor een budget van de gemeente en van KleurrijkWonen. <i>Meer informatie:</i> https://www.culemborgkanmeer.nl/is/meedenken/buurtpanel</p>

Harderwijk	<p>Harderwijkse uitdaging</p> <p>Deze stichting wil de verbinding leggen tussen maatschappelijke organisaties, burgerinitiatieven en het lokale bedrijfsleven. De missie van de Harderwijkse Uitdaging is om maatschappelijk betrokken ondernemen te stimuleren en organiseren om maatschappelijke organisaties te ondersteunen. Door maatschappelijk betrokken te ondernemen, laten bedrijven hun betrokkenheid bij de Harderwijkse samenleving zien.</p> <p><i>Meer informatie:</i> http://harderwijkseuitdaging.nl/</p>
Wijchen	<p>Innovatiefonds Leefbaarheid (afgerond)</p> <p>Inwoners stelden de kaders vast voor dit fonds. Vervolgens is een burgerpanel ingesteld dat aanvragen samen met gemeenteambtenaren beoordeelde en adviseerde aan het college van B&W.</p>
Duiven	<p>Stimuleringsbeleid (Ingang 01-01-2018)</p> <p>De gemeente ging in gesprek met alle partners die zij subsidiëert. Daarbij wordt er gestimuleerd op het ontstaan van allianties tussen verenigingen. Daarnaast treedt de gemeente op als partners en ondersteunt zij verenigingen, bijvoorbeeld als het gaat om het werven van vrijwilligers, het schrijven van een toekomstvisie of het op pijl houden van de bestuurskracht.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.duiven.nl/subsidiebeleid-wordt-stimuleringsbeleid</p>
Duiven	<p>Kleur uw buurt</p> <p>Subsidieregeling voor burgerinitiatieven. Bewoners kunnen een aanvraag doen voor €500,-. Aanvragen worden beoordeeld door een burgerpanel, bestaande uit vijf bewoners van Duiven.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.duiven.nl/kleur-uw-buurt</p>
Ede	<p>Ede Doet</p> <p>Een door ambtenaren geïnitieerd project waarbij het leefbaarheidsbudget door bewoners mag worden ingevuld. Ieder huishouden ontvangt per jaar drie cheques t.w.v. €7,50 in de brievenbus, die via de website gedoneerd kunnen worden aan initiatieven die de leefbaarheid in de wijk verbeteren.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.ededoet.nl/</p>
Ede	<p>Right to Challenge</p> <p>In het kader hiervan zijn er in Ede verschillende initiatieven ontstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bewonersbedrijf De Valk</i> zorgt voor onderhoud van de openbare ruimte. - <i>Zorgcoöperatie Otterlo</i> is een sociale wijkonderneming. - <i>Hoogbouw Ede Zuid</i> is een stichting die mensen uit de wijk helpt met goede ideeën bij het vinden van financiële middelen.

Heumen	'Goed idee, wij doen mee' Subsidieregeling voor burgerinitiatieven.
Maasdriel	Krachtige kernen Programma werd in 2016 opgestart om een impuls te geven aan leefbaarheid en inwonersinitiatieven. Onderdelen: <ul style="list-style-type: none"> - Dorpentour: ter introductie zijn alle kernen benaderd met een dorpentour om informatie op te halen bij inwoners. - "Goed idee, doe er iets mee": laagdrempelige subsidieregeling om inwonersinitiatieven te stimuleren dat bijvoorbeeld op een bierviltje kan worden gedaan.
Neerijnen	Leefbaarheidsfonds (2017 – 2018) De opzet van dit fonds is ontstaan uit dorpsavonden. Het gaat om cofinanciering van 50%. Het college beslist over de aanvragen.
Nijkerk	Visie "Aantrekkelijk Nijkerk" en platform Binnenstad Nijkerk Een groep inwoners en ondernemers uit de binnenstad van Nijkerk hebben samen een binnenstadvisie "Aantrekkelijk Nijkerk" gemaakt. Zij hebben zelf het initiatief genomen om deze visie aan de samenleving voor te leggen en in diverse werkgroepen nader uit te werken en tot uitvoering te brengen. De gemeente Nijkerk faciliteert hierbij. <i>Meer informatie:</i> http://www.platformbinnenstadnijkerk.nl
Wageningen	Initiatievenfonds Het budget voor wijkgericht werken is ingezet in een initiatievenfonds, dat beheerd wordt door een groep inwoners, bedrijven en organisaties uit de stad. Initiatiefnemers kunnen hier terecht voor een subsidieaanvraag.
West Maas en Waal	Richtlijnen voor burgerparticipatie voor fysieke projecten De gemeenteraad van West Maas en Waal verzocht het college eind 2016 om richtlijnen op te stellen voor lokale initiatieven om in aanmerking te komen voor een financiering voor initiatieven. Per inwoner is €5,- voor 2017 en 2018 vrijgemaakt waaruit deze financiering kan worden gedaan.

2. Inrichten van de openbare ruimte

Gemeente	Naam experiment
Berg & Dal	<p>Herstructurering van de weg, Herwendaal</p> <p>Een weg in Groesbeek is toe aan vernieuwing. De gemeente wil samen met omwonenden in gesprek met een 'leeg vel'. Ook is van deze mogelijkheid gebruik gemaakt om een breder gesprek met de wijk te voeren. Hier komen andere thema's aan bod, omtrent de vraag: Hoe is het nu om in de wijk te wonen?</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.bergendal.nl/inwoners/herwendaal-de-weg_46892/</p>
Bronckhorst	<p>Kwaliteitskader Nationaal Landschap de Graafschap (2017)</p> <p>Samen met bewoners, organisaties en initiatiefnemers uit het gebied werden de door de provincie vastgelegde landschappelijke kernkwaliteiten vertaald naar concrete punten. Belanghebbenden uit het gebied werden uitgenodigd om het gesprek aan te gaan over wat zij belangrijk vonden voor dit gebied.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.bronckhorst.nl/home/beleidsnotities-rapporten-en-handboeken_45446/item/kwaliteitskader-nationaal-landschap-de-graafschap_102121.html https://repository.officiële-overheidspublicaties.nl/externebijlagen/exb-2018-27637/1/bijlage/exb-2018-27637.pdf</p>
Bronckhorst	<p>Vitale Kernen (2017 – heden)</p> <p>In de kernen Hengelo, Zelhem, Vorden en Steenderen zijn werkgroepen opgezet waarin inwoners samen met ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeente als deelnemer onderzoeken wat nodig is om het centrum van hun dorp aantrekkelijk en levendig te houden. Daarnaast wordt gezocht naar oplossingen en werken ze aan hun positie als partner van de gemeente. De werkgroepen worden begeleid door een externe procesbegeleider.</p>
Doetinchem	<p>Aanvalsplan Binnenstad</p> <p>In het 'StadsLAB' slaan inwoners, ondernemers en gemeente de handen ineen om ideeën en initiatieven te bedenken, ontwikkelen en realiseren. Meerdere projectgroepen, bestaande uit inwoners, ondernemers en ambtenaren, werken aan het gastvrij en aantrekkelijker maken van de Doetinchemse binnenstad.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.stadslabdoetinchem.nl/projecten/</p>

Druten/Wijchen	<p>Ambitiesessies gebiedsontwikkeling</p> <p>De Gemeenten Beuningen, Druten en Wijchen hebben besloten gezamenlijk een landschapontwikkelingsplan (LOP) op te stellen. DLV Groen & Ruimte is in samenwerking met Brons + partners landschapsarchitecten gevraagd dit LOP op te stellen. Het landschapontwikkelingsplan voor de gemeenten Beuningen, Druten en Wijchen heeft als titel meegekregen 'Landschap in Beweging'. Het landschapontwikkelingsplan speelt dan ook in op tal van nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Het biedt een duidelijk kader bij nieuwe ontwikkelingen in de vorm van onder meer een landschapstoets. Nieuwe ontwikkelingen worden aangegrepen om het landschap te versterken en de bestaande structuren te verduidelijken.</p>
Wijchen	<p>Pop-up stores (2016 – heden)</p> <p>In gemeente Wijchen zijn pop-up stores gerealiseerd, waar inwoners en ondernemers mogen meedenken en adviseren over de invulling van het centrum van Wijchen.</p>
Geldermalsen	<p>'Groen Doen'</p> <p>Gemeente Geldermalsen wil met minder kosten een groene omgeving in stand houden. Op sommige plekken wordt het openbaar groen vervangen door gras. Als bewoners dat niet willen, blijft het plantsoen in stand, maar dat moeten de bewoners dan onderhouden. Daarvoor wordt een "groen doen" verklaring opgesteld, tussen de gemeenten en de bewoners.</p>
Geldermalsen	<p>Speeltuïnplatform</p> <p>Samenwerkingsverband tussen gemeente Geldermalsen en speeltuinverenigingen. Dit platform behartigt de gemeenschappelijke belangen van de speeltuinverenigingen binnen de gemeente richting het gemeentebestuur, stimuleert en organiseert kennis- en ervaringsuitwisselingen en adviseert verenigingen m.b.t. gezamenlijke activiteiten zoals inkoop, verzekeringen, etc.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.speeltuinen-geldermalsen.nl/</p>
Oldebroek	<p>Hart van Oosterwolde</p> <p>Bewonersinitiatief, met een voorstel voor herstructurering van het dorp. Het plan bestaat uit de bouw van een duurzaam multifunctioneel centrum met een sporthal, woningbouw en aanleg van een plein.</p>

Oude IJsselstreek	<p>Speeltuinen inrichten samen met bewoners</p> <p>Bewoners stuurden een brief over de wens voor nieuwe speeltoestellen in de buurtspeeltuin. Samen met kinderen en hun moeders is een nieuwe indeling bedacht voor de speeltuin en werden nieuwe speeltoestellen uitgezocht.</p>
Oude IJsselstreek	<p>Omgevingsvisie opstellen</p> <p>In samenspraak met burgers wordt de omgevingsvisie opgesteld.</p>
Putten	<p>Plancaravan</p> <p>De gemeente gaat met een fysieke caravan de wijk in, waar mensen langs kunnen gaan en hun suggesties kunnen aandragen voor bijvoorbeeld de inrichting van het groen in de wijk. Dit initiatief is genomen vanuit de gemeente. <i>Meer informatie:</i> http://www.plancaravan.nl/over-de-plancaravan-2/</p> <p>Inrichting speeltuinen</p> <p>Bewonersinitiatief voor herinrichting van de speeltuinen, dat voortkwam uit de Plancaravan. Hierbij werd er ook gedacht aan speelruimte voor kinderen met een beperking. De gemeente Putten stelde het gewenste speelmateriaal beschikbaar.</p>
Voorst	<p>Denktank Omgevingsvisie</p> <p>Gemeente Voorst wil de omgevingsvisie met een hoge mate van burgerparticipatie vorm gaan geven. Zij organiseren hiervoor een Denktank waarin circa 10 burgers actief zitting kunnen nemen en mee kunnen praten over de Omgevingsvisie.</p>
Zevenaar	<p>Omgevingsvisie opstellen</p> <p>Traject waarbij bewoners inspraak hadden in het opstellen van de omgevingsvisie. Op verschillende manieren is er input verzameld. Door bijvoorbeeld mensen aan te spreken op straat en op scholen langs te gaan om leerlingen te bevragen wat zij belangrijk vinden.</p>

3. Co-creatie in het sociale domein

Gemeente	Nieuw experiment
Heumen	<p>Dementievriendelijke samenleving (burgerinitiatief)</p> <p>In de gemeente Heumen is vanuit de Werkconferentie 'Afstemming Welzijn, Wonen en Zorg' de werkgroep 'Dementievriendelijk Heumen' actief. Het burgerinitiatief en de betrokken maatschappelijke organisaties vinden het belangrijk dat mensen met dementie zo lang mogelijk in hun eigen vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen en bovendien in de Heumense samenleving een plezierige en begripvolle leefomgeving aantreffen. Zij werken aan een meerjarig plan om van Heumen een dementievriendelijke samenleving te maken.</p>
Heumen	<p>Werkconferentie "Afstemming Welzijn, Wonen en Zorg"</p> <p>Sinds 2003 richten deze werkconferenties zich op knelpunten voor kwetsbare inwoners, jong en oud. Deelnemers zijn vertegenwoordigers van deze doelgroep, professionele aanbieders en de gemeente Heumen. Jaarlijks bepalen de partners gezamenlijk de agenda en voeren deze ook samen uit: "samen weet je beter WAT je moet doen, en HOE". In 2018 viert de werkconferentie haar 15-jarig bestaan.</p>
Putten	<p>Creëren van Werkervaringsplekken</p> <p>In gesprek met vereniging de Lions is het plan gekomen om werkervaringsplekken voor werkelozen in te richten bij mensen met een eigen bedrijf. Hierdoor is meteen uitstroom ontstaan en is het aantal uitkeringen gedaald.</p>
Wageningen	<p>Samen Wageningen</p> <p>Onder de noemer Welsaam werken in Wageningen 14 kernpartners en allerlei maatschappelijke partijen uit het veld samen aan de uitvoering van het welzijnsbeleid. Die nieuwe vorm is tot stand gekomen na een driejarig intensief traject van co-creatie voor de beleidsvorming binnen het brede sociale domein en een aanbestedingstraject voor de uitvoering van het preventieve deel.</p> <p>Aan het proces van co-creatie voor beleidsvorming hebben ruim 3000 Wageningers bijgedragen. Dit heeft het beleidskader 'Samen Wageningen' opgeleverd, dat aansluit bij de behoeften in de stad.</p>
Zevenaar	<p>Beleidsplan Jeugd en WMO (2017 - 2018)</p> <p>Organisaties en burgers werden betrokken bij het opstellen van dit beleid. Hiervoor werden dagen georganiseerd om iedereen mee te laten denken. Een groot deel wordt opgenomen in het uiteindelijke beleidsplan.</p>

4. Inzet van social media

Gemeente	Naam experiment
Apeldoorn	<p>Facebook Live-sessies</p> <p>Om de gemeentepolitiek laagdrempeliger te maken en ook jongere doelgroepen aan te spreken, organiseerde gemeente Apeldoorn live-sessies op facebook met de burgemeester en met het college van B&W. Tijdens deze sessies worden vragen beantwoord van kijkers, bijvoorbeeld over de gemeenteraadsverkiezingen.</p>
Apeldoorn	<p>Stadsvlogger</p> <p>Tweemaal per maand wordt er door deze jonge “stadsvlogger” een vlog gemaakt over onderwerpen die de gemeente aangaan.</p>
Voorst	<p>Vlogs van Younger at heart</p> <p>Deze organisatie doet in opdracht van de gemeente jongerenwerk en probeert contact te leggen met risicogroepen om maatschappelijke uitval te voorkomen. De vlogs zijn een samenwerking met het project “Voorst onder de Loep”. In samenwerking met het projectteam legde <i>Younger at Heart</i> de input van twintig geïnterviewde sleutelfiguren vast op videocamera.</p> <p><i>Meer informatie:</i> http://www.youngeratheart.nl/portfolio-item/jongerenwerk-voorst/</p>

5. Onderzoek/educatie

Gemeente	Naam experiment
Apeldoorn	Op de koffie De wethouder gaat op de koffie om met inwoners het gesprek aan te gaan, om informatie op te halen uit de samenleving. Wethouders gaan samen met ambtenaren langs de deuren en bellen onverwachts bij mensen aan, om aan mensen te vragen wat er speelt in hun leefomgeving.
Bronckhorst	Onderzoek naar de rol van de gemeenteraad bij burgerparticipatie (bezig) Onderzoek naar de vraag: ‘welke rol ziet de gemeenteraad voor zichzelf bij burgerparticipatie?’ Opgezet vanuit het idee om raadsleden bewust te maken van hun rol en handvatten te geven om een keuze te maken in hoe ze zich opstellen.
Brummen	Participatiewijzer (pilot 2018 – 2019) In Brummen heeft de raads werkgroep Vernieuwing onderzoek gedaan naar de betekenis van burgerparticipatie voor de rol van de gemeenteraad. Uiteindelijk is hier de Participatiewijzer uitgekomen, een werkwijze om tot maatwerk te komen bij het toepassen van (burger)participatie. <i>Meer informatie:</i> https://www.brummen.nl/fileadmin/brummen/Documenten/Bestuur/Gemeenteraad/Participatiewijzer_aangepast_.pdf
Doetinchem	Samenwerken in Doetinchem Burgerinitiatieven en gemeentelijke initiatieven zijn geanalyseerd door vijf subgroepen bestaande uit actieve bewoners van o.a. dorps- en wijkraden, ambtenaren (hoofden van afdelingen en teamleiders), raadsleden en collegeleden. Deze analyses hebben geleid tot het (zelf)hulpboekje ‘Samenwerken in Doetinchem’. <i>Meer informatie:</i> http://www.dkk gelderland.nl/node/7422
Harderwijk	Democratiefabriek De Democratiefabriek is een interactieve, mobiele tentoonstelling, die gaat over democratie en wat er zou kunnen gebeuren als er geen democratie is. Jongeren van 10 tot 18 jaar kunnen onderzoeken en oefenen met machines, apparaten en gereedschappen. Gaandeweg komen de deelnemers er achter dat de tentoonstelling eigenlijk over hen zelf gaat, over eigen normen, houding en gedrag. <i>Meer informatie:</i> http://www.vredeseducatie.nl/democratiefabrieknl/default.htm

Westervoort	<p>Werkgroep Raad & Samenleving (2016 – 2018)</p> <p>Werkgroep die is geïnitieerd vanuit de gemeenteraad om een nieuwe verhouding van de raad en de samenleving te bewerkstelligen. Vanuit iedere fractie kwam er één vertegenwoordiger in de werkgroep. Om het onderlinge vertrouwen tussen de werkgroepleden te versterken, zijn er eerst een aantal sessies geweest met een externe expert in <i>Deep Democracy</i>. Er is inmiddels een slotdocument opgesteld met het advies om de werkgroep te continueren</p>
Harderwijk	<p>Harderwijk academie</p> <p>Interne trainingen en cursussen, o.a. in het kader van lokale democratische vernieuwing.</p>
Nijkerk	<p>Stop drugs in Nijkerk</p> <p>Naar aanleiding van signalen van ouders met kinderen die drugs gebruikten en lokale professionals, heeft de gemeente besloten dat er meer aandacht moest komen voor beperken van drugsgebruik onder jongeren. Er is een plan van aanpak opgesteld met alle betrokkenen: drugsgebruikers, ouders, betrokken professionals, verenigingen en iedereen die verder betrokken is bij jongeren in Nijkerk. Vanuit vier denktanks (Preventie, Nazorg/ familie en vrienden, Behandeling en Aanbod) is dit plan tot stand gekomen en is de uitvoering hiervan in gang gezet.</p> <p><i>Meer informatie:</i> http://stopdrugsnijkerk.nl/</p>
Voorst	<p>Voorst onder de Loep (2017 – heden)</p> <p>Om een nieuw preventiebeleid op te stellen, samen met de samenleving, werd een onderzoek gedaan naar de belangrijkste oorzaken van maatschappelijke problemen. Hiervoor zijn interviews gehouden met 411 sleutelfiguren, de ervaringsdeskundigen uit de samenleving. De resultaten hieruit werden aangevuld met expertmeetings met vijftig experts, sessies met ervaringsdeskundigen, loepsessies met lokale deskundigen en onderbouwend onderzoek, feiten en cijfers. Op basis van al deze input zijn de Visie en Doelen van de Voorster samenleving geformuleerd. Met de samenleving worden acties bedacht om deze visie en doelen te bereiken. Hier wordt de komende jaren aan gewerkt.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.voorst.nl/onderdeloep/</p>
Zevenaar	<p>Expertisecentrum Mantelzorg</p> <p>Inwoners en organisaties werden in voormalig gemeente Rijnwaarden betrokken bij het opstellen van een nieuw beleid Mantelzorg. Vanuit alle input is een document opgesteld. Dat is door de raad geaccordeerd en daaruit is het Expertisecentrum Mantelzorg voortgekomen: een verzamelpunt voor informatie, om elkaar te ontmoeten en samen te werken.</p>

6. Burgerinspraak

Gemeente	Naam experiment
Berg & Dal	<p>Dorpsagenda's Inwoners van een dorp stellen zelf de dorpsagenda samen. Dit is een lijst met acties die de inwoners belangrijk vinden in hun dorp en waar ze zich voor in willen zetten. Waar nodig worden de inwoners door de gemeente of andere partners ondersteund bij de uitvoering van de dorpsagenda.</p>
Culemborg	<p>De Buurt Bestuurt De gemeente gaat in gesprek met inwoners. Inwoners uit een wijk mogen hierin zelf problemen aankaarten en actief meedenken aan de oplossing van deze problemen. Dit zijn voornamelijk problemen die van invloed zijn op de veiligheid en leefbaarheid, zoals zwerfafval, het aanbrengen van openbaar groen of het verhelpen van verkeersoverlast.</p>
Doetinchem	<p>Wijkwerk Doetinchem, bewonersinitiatieven Wijkwerk is een samenwerking van bewoners en professionals in hun wijk of dorp. Zij vormen een netwerk waaraan veel organisaties bijdragen, zoals de wijkraden, gemeente, buurtcoaches (Buurtplein), politie, Sité Woondiensten, thuiszorg, jeugdwerk, ondernemers en vertegenwoordigers van scholen. In alle negen wijken en dorpen is zo'n netwerk actief. De netwerken nemen initiatieven en pakken knelpunten aan om de woonomgeving zo prettig mogelijk te maken en te houden. <i>Meer informatie:</i> http://www.wijkwerkdoetinchem.nl</p>
Doetinchem	<p>Doetinchem Spreekt Internetpanel waarin inwoners wordt gevraagd om hun mening te geven over hun leefomgeving, de gemeentelijke dienstverlening, beleid en projecten. <i>Meer informatie:</i> https://panel.doetinchemspreekt.nl/home.html</p>
Wijchen	<p>Leefbaarheidsgroep Hernen-Leur Gesprekspartner van de gemeente Wijchen die werkt aan versterking van de leefbaarheid in Hernen en Leur. De leefbaarheidsgroep bestaat uit een kernteam die een procesmatige en coördinerende rol vervult en (tijdelijke) projectgroepen aanstuurt. Zowel de leefbaarheidsgroep als bewoners(groepen) kunnen initiatiefnemer zijn van een onderwerp.</p>

Duiven	<p>Experiment burgerbegroting</p> <p>Vanuit een motie vanuit de raad, is in Duiven een experiment met een burgerbegroting opgezet. Duiven wil de gemeente samen met inwoners, ondernemers en verenigingen besturen en wil open staan voor hun ideeën en plannen.</p>
Westervoort	<p>Wandeltochten voor raadsleden en inwoners</p> <p>Na de raadsverkiezingen (2018) worden er vier wandeltochten georganiseerd waar raadsleden in gesprek kunnen gaan met inwoners. Dit is een voorstel van de werkgroep <i>Raad & Samenleving</i>.</p>
Geldermalsen	<p>Dorpsbudget</p> <p>Uitvoeringsbudget voor projecten/activiteiten, die de leefbaarheid in de kernen ten goede komen.</p>
Harderwijk	<p>Stadsgesprekken</p> <p>Gemeente Harderwijk organiseerde 'De maand van Burgerschap', waarin stadsgesprekken werden gehouden. Hier gingen inwoners samen met raadsleden, het college van B&W en de organisatie onder het motto 'bruggen bouwen' met elkaar in gesprek. De stadsgesprekken stonden in het teken van de gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart. Zo konden inwoners vertellen wat er wel goed gaat en wat niet, waar de problemen en de mogelijke oplossingen liggen. Na de stadsgesprekken konden inwoners zich aanmelden voor vervolgesprekken, waar wordt gesproken over o.a. zorg en wonen in de wijk, hangjongeren, de relatie tussen inwoners en gemeente, verkeersveiligheid, zorg en welzijn en de omgang met regels.</p>
Harderwijk	<p>Heerlijk Harderwijk</p> <p>Dit PR-platform voor de stad Harderwijk is volledig georganiseerd door de Harderwijkse ondernemers. De gemeente faciliteert dit met een budget. Zo worden bijvoorbeeld marketingdeskundigen door deze ondernemers ingehuurd.</p>
Heumen	<p>'Ik heb wat te vertellen!'</p> <p>Via dit project zijn jongeren meerdere jaren bezig geweest met democratische besluitvormingsprocessen. Het project is afgesloten met concrete adviezen aan de gemeente Heumen om de lokale democratie te verbeteren. Deze adviezen gaan o.a. over burgercommunicatie. Bij het gemeentelijke project "Woonvisie" hebben de jongeren actief mee gewerkt aan de burgercommunicatie.</p>
Maasdriel	<p>Dorpsraden</p> <p>Niet alle kernen hebben een dorpsraad, deze zijn intensief betrokken bij het wel en wee van de gemeente. Vanaf 2018 is er meer ingezet op structureel contact met de dorpsraden, waardoor de contacten tussen de gemeenteambtenaren en dorpsraden verbeterd is.</p>

Neerijnen	<p>Budget Leefbaarheid</p> <p>Voor de kernen in Neerijnen is er een budget dat besteedbaar is voor het verbeteren van de leefbaarheid. Burgers kunnen dit aanvragen bij de coördinator Leefbaarheid.</p>
Nijkerk	<p>Samen aan Zet</p> <p>Initiatief vanuit de raad om de dialoog met de samenleving aan te gaan. Alle activiteiten en voorzieningen in Nijkerk zijn opgedeeld in vijf clusters (Leefstijl, Sociaal Domein, Economie en Bedrijfsomgeving, Wonen en Woonomgeving en Veiligheid en Handhaving). Voor elk cluster is een dialooggroep (van ca. 35 relevante stakeholders) gestart om een visie en creatieve (uitvoerings-)voorstellen op te stellen én zo nodig beïnvloedbaar budget te heroverwegen. Per cluster zijn twee procesbegeleiders (uit de eigen organisatie) aangesteld om de dialooggroepen te ondersteunen. Bewust is gekozen voor mensen die niet in het betreffende domein werkzaam zijn. De raad heeft vooraf beperkt kaders gesteld waar de voorstellen binnen moesten passen. Als de voorstellen binnen deze kaders vielen (o.a. financieel) is hierover positief besloten. Nadat over de vijf clusters besloten was heeft de raad nog een aantal aanvullende voorstellen in overweging genomen en voor de uitvoering hiervan extra middelen ter beschikking gesteld. Uiteindelijk leverde dit ca. 85 voorstellen op, waarmee de samenleving veel meer zelf bepaalt in de fysieke en sociale inrichting van Nijkerk.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.nijkerk.eu/samen-aan-zet</p>
Nijkerk	<p>Woonpark Hoevelaken</p> <p>Dit betreft de herontwikkeling van een kantoorlocatie in een woonpark. De ontwikkelaar heeft in nauwe samenwerking met omwonenden en belanghebbenden plannen gemaakt om het gebied opnieuw in te richten.</p>
Oldebroek	<p>Burgerbegroting 't Loo en Oosterwolde (pilot 2015 – heden)</p> <p>Dorpsgroepen van 't Loo en Oosterwolde hebben volledige financiële zeggenschap over een budget voor openbaar groen en openbare inrichting. Daarbij hoort ook de uitvoering en organisatie van de besteding.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.oldebroek.nl/Bestuur_en_organisatie/Uw_invloed/Burgerbegroting</p>
Oude IJsselstreek	<p>Dorpsplannen</p> <p>In ieder dorp wordt een dorpsplan opgesteld en gecommuniceerd naar de gemeente.</p>
Putten	<p>Wijkavonden</p> <p>In Putten worden wijkavonden op een vernieuwende manier georganiseerd. De organisatie komt meer vanuit de samenleving. Er zijn buurtverenigingen die de organisatie al volledig overgenomen heeft. Hier verandert de houding van de gemeente en 'schuift zij aan' op initiatief van de inwoners.</p>

Tiel	<p>Trots op Tiel (2016 – heden) Op initiatief van de burgemeester is de beweging ‘Trots op Tiel’ ontstaan. Zowel online als persoonlijk wordt ruimte geboden aan inbreng van inwoners. Een ambassadeursgroep van Tielse inwoners ondersteunt de ideeën en helpt ze te realiseren. Meer informatie: http://www.trotsoptiel.nl/</p>
West Maas en Waal	<p>Dorpsplatforms In gemeente West Maas en Waal worden eigen initiatieven in de dorpen ondersteund door dorpsplatforms in zeven van de acht dorpen.</p>
West Maas en Waal	<p>Welkom in Appeltern Dorpsontwikkelplan voor het dorp Appeltern, dat is samengesteld door de inwoners, bedrijven en organisaties o.l.v. het Dorpsplatform Appeltern. Ook de andere zes dorpsplatforms willen nog in 2018 een dorpsontwikkelplan vaststellen.</p>
Zevenaar	<p>Krachtlokaal Het krachtlokaal is de plek waar inwoners die zelf aan de slag willen met een idee om de Zevenaarse wijken en dorpen nog interessanter te maken! Het heeft geen potjes met geld en neemt geen ideeën over, maar verbindt mensen met goede ideeën aan mensen die kunnen helpen, willen meedenken en proberen ‘mede mogelijk te maken’. Het is een samenwerking tussen Welzijn, politie, woningbouw en de gemeente.</p>

7. Gemeentelijke organisatie

Gemeente	Naam experiment
Arnhem	<p>Van Wijken Weten</p> <p>Arnhem telt 24 wijken, geclusterd in acht gebieden. Sinds kort werkt gemeente Arnhem nog meer samen met de wijken en vanuit de wijken, met de komst van Leefomgeving teams. Hiermee brengen ze ook geld en beslissingsbevoegdheid naar de wijken. De teams beslissen over zaken op het gebied van groenonderhoud, speeltuinen, veiligheid, welzijn, participatie, sport en cultuur in de wijk. De teams leefomgeving hebben zeggenschap over deze budgetten. Zij beslissen hierover, in samenspraak met inwoners en andere betrokkenen.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.arnhem.nl/stad_en_wijken/Wijken/Wijken</p>
Bronckhorst	<p>Verbindend werken (2014 - 2018)</p> <p>Project met de gemeenteraad, waarbij allerlei experimenten werden gedaan met democratische vernieuwing. De experimenten waren enerzijds inhoudelijk, met bijeenkomsten over bijvoorbeeld het voeren van gesprekken met inwoners vanuit de rol als raadslid. Anderzijds waren de experimenten procesmatig, zoals het vergaderen op locatie.</p>
Brummen	<p>“Wij werken voor Brummen” (perspectiefnota 2016 - 2019)</p> <p>Organisatieontwikkeling in het kader van lokale democratische vernieuwing. In deze perspectiefnota staat de (nieuwe) grondhouding van de gemeente Brummen met bijbehorende rollen en taken. In de organisatie werkt men niet langer in verschillende programma’s, maar mensen worden opgedeeld in drie processen: ondersteunende processen, primaire processen en sturende processen.</p> <p><i>Meer informatie:</i> https://www.brummen.nl/fileadmin/brummen/Documenten/Bestuur/Perspectiefnota_Wij_werken_voor_Brummen_2016-2019.pdf</p>
Duiven/Westervoort	<p>Ambtelijke fusie</p> <p>Een experiment van bestuurlijke vernieuwing. Duiven en Westervoort fuseren hun ambtelijke organisaties. Er worden gesprekken gevoerd over de nieuwe bestuurs- en werkcultuur.</p>

Ermelo	<p>Netwerkgemeente Ermelo (2018)</p> <p>Ermelo is op weg om een netwerkgemeente te worden en heeft hiervoor een gedachtegoed ontwikkeld op basis van een onderzoek door de VU. Via een inwonerspanel en interviews met leden van de raad, het college van B&W, de ambtelijke organisatie en de samenleving is er vanuit verschillende perspectieven antwoord gegeven op de hoofdvraag: ‘Hoe geeft de gemeente Ermelo invulling aan het begrip netwerkgemeente?’ Er wordt is een eerste aanzet voor een ontwikkelagenda geschreven waarin punten voor de raad, het college van B&W en de ambtelijke organisatie zijn opgenomen.</p>
Geldermalsen	<p>Dorpsambtenaren</p> <p>De pilot met dorpsambtenaren is opgenomen in het coalitieakkoord van gemeente Geldermalsen. Mede door de inzet van de dorpsambtenaren wordt er steeds meer dorps- en wijkgericht gewerkt.</p>
Harderwijk	<p>‘Harderwijk zijn wij samen’ (2018 – 2021)</p> <p>Beleidsplan dat is opgesteld om een nieuwe relatie tussen de gemeente en de inwoner te markeren. De gemeente werkt van hieruit bijvoorbeeld samen met haar inwoners samen aan een prettige leefomgeving in Harderwijk en Hierden.</p>
Neerijnen/ Geldermalsen/ Lingewaal	<p>Bidbook Neerijnen/Geldermalsen/Lingewaal (december 2018)</p> <p>Dit is een initiatief van de drie gemeenteraden van de nieuwe fusiegemeente. Er is een bidbook geschreven samen met de samenleving. Dit is gedaan door interviews met bewoners, een ansichtkaart waarop inwoners konden laten weten waar ze trots op zijn en waar verbeterpunten zitten en door dorpswandelingen waarbij inwoners uit de verschillende gemeenten met elkaar verbonden werden. Ook worden er dorpsgesprekken gehouden, waar bij alle 26 kernen langs wordt gegaan. <i>Meer informatie:</i> https://www.lingewaal.nl/fusiegnl/bidbook-west-betuwe_42788/</p>
Nijkerk	<p>Organisatieverandering (zelfsturende teams)</p> <p>In Nijkerk is een organisatieverandering ingezet richting zelfsturende teams. Hierbij horen grote rolveranderingen en veranderingen in verantwoordelijkheid. Inzet is om hiermee te komen tot een flexibele organisatie, die goed toegerust is op een nieuwe werkwijze waarbij “van buiten naar binnen”-werken en participatie centraal staan.</p>
Tiel	<p>Spiegelgroep (2014 – heden)</p> <p>In de zoektocht naar een andere opstelling van college, raad en ambtelijke organisatie is de Spiegelgroep gevormd. Een willekeurig geselecteerde groep Tielenaars is uitgenodigd om de gemeente te ‘spiegelen’. Zij mogen gevraagd en ongevraagd feedback te geven.</p>